

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 900
za inozemstvo . . 520 .
—
Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 154,
Telefon št. 72.
Upravišтво:
Sodna ulica št. 6,
Telefon št. 36.
Račun kr. pošt. č. 11.842.

Ljubljana, 30. aprila.

Izreden slučaj združuje jutri dva praznika; pravoslavni naši bratje slavijo vstajenje Izveličarja, obenem pa je stari praznik svobode in socialnega dela, ki so ga proglasili praznikom proletarijata. Vzgojeni v duhu medsebojnega spoštovanja, častimo ta dan z enega in drugega stališča. Ideji, ki se proslavljata jutri, sta v svojem bistvu sorodni.

Dotični versko slavnost zasledujemo s tihim spoštovanjem, ima socialni praznik tudi političen pomen. Ne sicer tolik, kakor bi nekateri radi, pozabivši, da smo v agrarni državi, vendar je uvaževanja vreden. Zlasti v Sloveniji, kjer imamo vsaj nekaj industrije in si je želimo še več.

Komunistom in socialistom je prvi maj praznik razrednega boja. Priznavamo ta boj in vemo, da je neizogiben. Vendar se nam ne zdi pravilni cilj razrednega boja v uničenju drugega razreda in zagospodovanju ene klase nad celim narodom. Tak prvi maj ni praznik ideala svobode. Rusija je veren izraz gospodstva ene klase, ki zatira vse druge. Prvi maj ima svoj izvor v revoluciji za politično svobodo in enakost. Francoska revolucija je odprla pot svobodomiselnosti, ki je prinesla velikanski napredek človeštva v 19. stoletju. Socializem pa, ki je mislil prevzeti dedščino liberalizma, ni nič več nego le korektura njegovih pogrškov, a ne prinaša še sam nobene rešitve. Eksperimenti so že pokazali praktično, da je res tako; narodi, ki so jih poizkusili, so jih drago plačali. Prvi maj, ki se giblje v ideologiji takih eksperimentov, ni praznik svobode in napredka.

Prvi maj slave tudi naši — klerikaleci. Kdo se ne smeje utelešeni reakciji, ki se sili v prijazen nasmehek, da prikrrije svoj strah! Ni je večje ironije, kot je takozvani krščanski socializem. Cerkev z absolutističnim papežem in tisočletno zvezo s cesarji in privilegijanci, plemiči in bogataši, je živa negacija tega, kar si mase žele 1. maja! Nihče se nima idealov 1. maja tako bati, kakor katoliška politika, ki že nad 1000 let kriči hrbet vsaki reakciji in se izčrpa v tem, da zastavlja pot svobodi naroda.

V prvomajске slavnosti se štelijo tudi takozvani narodni socialisti, ki niso socialisti, akoravno to trdijo. Oni love pristaše med buržuji in med delavci istočasno. Kakor klerikaleci, slave prvi maj, da pobere nekaj sapice iz socialističnih jader.

Način, kako vse te politične stranke zlorabljajo idejo pomladanskega praznika, mu jemlje njegov sijaj. Vse te stranke hitijo zatirati delavstvo, kako je zatirano, kako nima političnih svobod in kako reakcionarna je ta država, ki dela samo za bogataše. Kdor zna boljše napadati državo in njeno upravo, zlasti pa, kdor se bolje zaletava v demokrate, ta je — junak — prvega maja.

Vse to pa ne more zaslepi očim, ki hočejo gledati. Še nikdar ni bilo v naših krajih toliko politične svobode, kakor je je danes. Šele v silobranu je država nastopila proti komunistični zaroti. Vendar sedaj ni dala streljati, kakor dr. Brejc, in ni postopala z delavci tako brez usmiljenja, kakor dr. Korošec, ki je izgnal tisoče delavskih rodbin. In vendar tudi stranka dr. Brejca in dr. Korošca piše danes o prvem maju!

Naša država je poleg najhujših političnih svobod dala ljudstvu dosledno provedeno splošno in enako volilno pravico. In ravno demokrati so bili oni, ki so tudi v občine uvedli ta sistem.

Pa tudi socialno delo naše države je tako, da je z njim lahko ponosna. Kdor je pravičen in kdor je poučen o delu države, mora priznati, da je rešilo socialne politike v Jugoslaviji izvršil ogromno delo. Avstrija je storila bore malo za varstvo mladine, za ljudsko zdravje, za pravičnejše meze. Ogromni so izdatki Jugoslavije za socialno politiko in zdravje. Samo v proračunskem letu 1920./21. znašajo tri četrtine milijarde kron. In ti izdatki niso brez uspeha. Naši državci so prvega maja ni treba prav nič strahovati.

Snovi za demagoško kritiko naravno da je dovolj. Po strašni vojni ne more biti drugače. Vendar vprašamo, s čim je ustrezno delavstvu bolje: ali z vzbujanjem stalnega nezadovoljstva, ki ga goni v boj z državo in uničuje narodno premoženje, ali z mir-

Določbe nove invalidske naredbe

«Službene Novine» objavljajo jako važne izpremembe in dopolnitve k takozvani invalidski uredbi z dne 14. februarja 1920., katerih glavni namen je, zvišati penzije invalidov ter rodbin padlih vojakov. Od 1. aprila naprej prejemajo invalidi v Sloveniji, ako niso brezplačno preskrbljeni v nobenem zavodu z 20 do 50 odstotkov invalidnosti 24 (31) din., z 51 do 75 odstot. 18 (23) din., z 76 do 100 odstot. 41 (55) din. in preko 100 invalidnosti 88 (125) dinarjev. Prvi zneski veljajo za invalide, ki imajo svoje hiše, zneski v oklepaju pa dobe invalidi, ako nimajo svoje hiše in plačujejo stanarino. Doselej so se mesečne penzije invalidov gibale od 28 do 120 kron. Za vsakega otroka pod 16. letom prejemajo invalidi, ako imajo svojo hišo 8 din., ako so brez nje pa 10 din. Rodbine padlih, umrlih in pogrešanih vojakov z enim do treh članov, od katerih sta eden ali dva nepreskrbljena otroka pod 16. letom prejemajo, ako imajo svojo hišo, 40 din., ako je nimajo 50 din. in za vsakega nadaljnjega nepreskrbljenega otroka v prvem 8 din., odnosno 10 din. Nepreskrbljene sirote iste rodbine brez očeta in matere pod 16. letom prejemajo 48, odnosno 60 din.; ako

sta dve siroti 72, odnosno 90 din.; ako so tri sirote 96, odnosno 120 din.; za vsako nadaljnjo siroto preko treh 8, odnosno 10 din. Sirote preko 16. leta nimajo pravice do dodatka; toda če so v družini same sirote, ki so že izpolnile 16. leto, prejemajo vsi rodbinski člani, ne glede na njih število 40, odnosno 50 dinarjev. Dobrovoljci — invalidi, rodbine in sirote padlih, umrlih in pogrešanih dobrovoljcev srbske vojske dobivajo tudi v Sloveniji isti dodatek, kakor invalidi in rodbine v Srbiji. Nova uredba tudi določa, kedaj nima invalid, rodbina in sirota pravice do dodatka.

Invalidski oddelek poverjenistva za socialno skrb prične z nakazovanjem dodatkov koncem meseca maja t. l. Prošenj za ta izplačila ni treba vpošiljati nobenih. Treba pa je potrpljenja, ker mora invalidski oddelek izdelati okoli 20.000 plačilnih nalogov in ne morejo radi tega priti na vrsto vsi naenkrat. Dodatki za minule mesece se izplačajo v enkratnem skupnem znesku. Poverjenistvo za socialno skrb bo izdalo k novi ministrijski uredbi še posebno navodilo za pouk vsem prizadetim.

Konec fašistovske diktature na Reki

VLADNO OBLAST IZVVRŠUJE ŽUPAN. — ODHOD TRŽAŠKIH FAŠISTOV. POSREDOVANJE ITALIJANSKE VLADE. — NOVE VOLITVE V KONSTITUANTO?

Bakar, 30. aprila. (Izv.) Fašistovska preukacija in diktatura, ki ji je sledila, je prenehala v četrtek ponoči. To noč so se vršila na reškem magistratu posvetovanja med fašisti in voditelji reškega bloka, ki je pri volitvah pogorel. Dosegel se je sporazum, ki določa: 1.) Fašisti se odpovedujejo oblasti, ki so se je bili polastili s silo; 2.) oblast, ki gre začasni vladi, prevzame reški župan dr. Bellasich.

Bakar, 30. aprila. (Izv.) Župan Bellasich je postal diktator Reke. Izdal je kot tak proglas, ki pravi, da dosejanja reška vlada ni mogla več ostati in krmilu vsled dogodkov ob volitvah. Zato je izročila oblast države reškemu županu. Dr. Bellasich nosi naslov izrednega komisarja reške države.

Bakar, 30. aprila. (Izv.) Fašistovska vlada na Reki se je poslovala od Rečanov s posebnim proglasom, v katerem opravičuje svojo dvodnevno diktaturo z izgovorom, da je dosegla

svoj cilj ter je vsled tega izročila vso oblast reškemu županu. Proglas so podpisali med drugimi: Giunta, Gigante, Brusatti, Latinio, Lenaz, Mrach in Prodan.

Trst, 30. aprila. (Izv.) Odvetnik Giunta je s tržaškimi fašisti zapustil Reko šele potem, ko so mu reški fašisti obljubili, da bodo z orožjem v roki preprečili vsak poskus, ki bi bil naperjen proti italijanstvu Reke.

Rim, 30. aprila. (Izv.) Italijanski vladni krogi razširjajo vesti, da so se po njihovih informacijah volitve na Reki izvršile s silo, vsled česar bo treba razpisati nove volitve.

Rim, 30. aprila. (Izv.) Včeraj se je sestel ministrijski svet, ki se je pečal s položajem na Reki. Zatrjuje se, da so vladne odredbe glede reškega mesta povsem v skladu z rapalsko pogodbo. Na Reko je bil poslan inženjer Quartieri, ki bo skušal doseči spravo in poravnavo med ekstremnimi elementi.

D'Annunzio je obupal nad Reko

Rim, 30. aprila. (Izv.) Iz d'Annunzirove okolice poročajo, da je bivšega reškega diktatorja izid reških volitev silno potrl. D'Annunzio je prejel brzojavko od Giganteja, v katerem ga ta prosi za svet v sedanjem težkem položaju. D'Annunzio je Giganteju odgovoril samo besede: Bog vas navdihni!

Rim, 30. aprila. (Izv.) Iz verodostojnega vira prihaja vest, da je povsem izključen slučaj, da bi se d'Annunzio vrnil na Reko.

PRVI VOLILNI SHOD NACIONALISTIČN. BLOKA V TRSTU.

Trst, 30. aprila. (Izv.) Jutri, v nedeljo 1. maja se bo vršil prvi volilni shod tržaškega bloka nacionalistov. Zborovanje bo v gledališču «Politeama Rossetti».

ŽELEZNIČARSKI ŠTRAJK V JULIJSKI BENEČIJ.

Trst, 30. aprila. (Izv.) Železničarski štrajk v Julijski Benečiji traja dalje. Železničarji imajo redna zborovanja, na katerih se posvetujejo o položaju. Zaupanje v njihovih vrstah je popolno.

Postojna, 30. aprila. (Izv.) Kakor v Trstu, tako štrajkajo tudi železničarji vzdolž proge Trst-Postojna. Včeraj so se vršili železničarski shodi v Nabrežini, na Opčinah in v Postojni. Povsod so bile sprejete resolucije, ki proglašajo popolno solidarnost v štrajku z železničarji Julijske in Tridentinske Benečije.

Milan, 30. aprila. Kakor javljajo listi, se je ponoči od četrika na petek dogodil nov spopad, ki se je razvil v pravcato bitko. Poročajo, da je pet oseb mrtvih in 7 ranjenih. Kakih 40 oseb, pri katerih so našli orožje, je bilo aretiranih.

podoba jesenskega viharja, ki uničuje, kar je ustvarilo marljivo delo.

Naj bi vsak, ki jutri s povzdignjenim srcem slavi 1. maj, pogledal v cvetočo prirodo, ki s trudom ustvarja novo bogastvo, in vsaj za hip pomisli, da v gospodarskem življenju ni izvedljiv noben radikalizem, najmanj pa oni, ki zavaja v delamrznost in razdiranje.

Če nas bo vse navdajal duh ustvarjanja, veselja do dela in poštenega medsebojnega uvidevnosti in socialne pravičnosti, potem bo izgubil prvi maj svoj bojni značaj in ga bomo slavili skupaj vsi oni, ki se vnamemo za staro geslo svobode, enakosti in bratstva.

Borba za ulfima Nemčiji

NEEDINOST V ANTANTI.

London, 30. aprila. Reuterjev urad doznava iz francoskega vira, da so pri sestanku britanskih, francoskih in belgijskih ministrov prvi priporočali, poslati Nemčiji noto, ki dovoljuje sedem dni za sprejem ali odklonitev. Kakor se govori, je Briand tej nameri odločno ugovarjal in stavil nujno zahtevo Francozov, da se takoj uporabi vojaške in gospodarske odredbe ter da se nota odpošlje šele potem.

London, 30. aprila. Kakor poročajo londonski listi, želi angleška vlada poslati Nemčiji ultimatum, preden začne izvajati prisilne odredbe. Komite

angleškega kabineta se posvetuje o tem in o drugih diferencah. Kakor doznava «Morning Post», priporoča Italija mlo postopanje; Italija se na noben način ne bi udeležila zasedbe Porurja. Predsednik Harding bi nadaljnje prisilne odredbe proti Nemčiji obžaloval že v interesu Amerike in zato upa, da bo ententa, akotudi smatra nemške predloge za nesprejemljive, vendar sprejela te predloge kot podlago za pogajanja. Amerika pa svoje ga vpliva ne bo uporabljala v škodo entente, akotudi zahtevajo njeni interesi skorajšnjo rešitev.

Pred mobilizacijo na Francoskem

FRANCOSKA ARMADA PRIPRAVLJENA OB RENI.

Praga, 30. aprila. (Izv.) «Tribuna» javlja iz Pariza: Vojni minister Barthou je dobil pooblastilo, da pripravi vse pozivnice za mobilizacijo, ki se pa ne smejo preje razposlati, da londonska konferen-

ca končnovaljavno odloči glede zasedbe Porurja. Sedaj je 50.000 francoskih vojakov pripravljenih na odhod, ki 48 ur po mobilizaciji lahko odrinejo v Porurje.

Povišanje državnih pokojnin

LEP USPEH DEMOKRATSKIH POSLANCEV.

Beograd, 30. aprila. (Izv.) Kakor izvem, je finančni minister dr. Kumandi prišel na predlog demokratskih poslancev, da se dvigne penzije dosedanjih državnih upokojujencev s kron na dinarje. Sklenjena regulacija se bo izvedla z novim finančnim zakonom, ki stopi v veljavo s 1. julijem t. l.

Pogreb vojnega ministra

Beograd, 30. aprila. (Izv.) Danes so nesli k zadnjemu počitku vojnega ministra generala Branka Jovanovića, ki je predvčerajšnjim nenadoma preminil vsled srčne kapi. Pogreb je bil veličasten. Udeležili so se ga poleg drugih odličnih oseb ministrijski predsednik Pašić z drugimi v Beogradu navzočimi člani vlade. Nadalje zastopniki francoske in angleške misije ter zastopnik regenta. Ogromna množica naroda je pokojnemu vojnemu ministru izkazala zadnjo čast.

POVOLJEN POTEK POGAJANJ ZA EVAKUACIJO DALMACIJE.

Split, 30. aprila. Iz Rima poročajo, da se tam povoljno razvijajo pogajanja med italijanskimi delegati pod predstvom Salate in jugoslovenskima delegatoma Antonijevićem in dr. Rybarom glede evakuacije druge dalmatinske cone. Po vesteh iz Šibenika se Italijani tam pripravljajo na odhod, ker smatrajo, da se bo evakuacija izvršila te dni.

REGENT V OSJEKU.

Osijek, 30. aprila. Danes okrog 13. se je z avtomobilom peljal skozi Osijek regent Aleksander, ki se je vračal iz sremskih Karlovcev.

† DR. ALOJZIJ FRANKO.

Ljubljana, 30. aprila. Nocoj ob en četrtna enajst je umrl na svojem stanovanju v Ljubljani, Resljeva cesta 7, kjer je živel kot begunc, nekdanji vođa goriških Slovencev dr. Alojzij Franko. Pred vojni bil odvetnik v Gorici in je igral več let važno in odlično vlogo v goriškem javnem življenju. Bil je dalje časa namestnik goriškega deželnega glavarja. Narodnjak in naprednjak je bil skoz in ekoz obče čislán in spoštovan med somišljeniki in tudi med svojimi narodnimi in političnimi nasprotniki. — Pogreb dr. Franka bo v ponedeljek popoldne v Ljubljani.

DUNAJSKI BRZOVLAKE UKINJENI.

Ljubljana, 30. aprila. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani objavlja: ker brzovlaki Dunaj-Trst, odnosno Dunaj-Zagreb in Praga-Trst, odnosno Praga-Zagreb utrpijo v Mariboru radi carske revizije večurne zamude, je Avstrija ukinila promet teh brzovlakov. Zadnjikrat vozi vlak št. 3 z Dunaja, odnosno vlak 7/505 iz Prage v nedeljo dne 1. maja. V obratni smeri vozi vlak št. 4 iz Ljubljane, odnosno vlak št. 506/8 iz Zagreba v torek 3. maja.

Pogajanja z angleškimi rudarji vnovič razbita

London, 30. aprila. (Izv.) Pogajanja z rudarji zopet niso imela uspeha. Zunanji delegati zapuščajo London in se vračajo v svoje okraje. Preverjeni so, da jih bodo v enem ali dveh tednih zopet poklicali, ker bo ljudstvo v tem času videlo, kaj pomenja, ako se ne dela v premogokopih. Nekateri škofje so se izrazili zelo simpatično o zahtevah rudarjev.

London, 30. aprila. V poslanski zbornici je predsednik trgovinskega urada sir Robert Horne izjavil, da so se pogajanja rudarjev navzlic velikodušni ponudbi vlade izjalovila. Ne more upati, da začno delavci zopet delati, ker je stvar, kakor se je sedaj dognalo, v zvezi s političnimi cilji.

ČEŠKA KOMISIJA ZA RUSLJO.

Praga, 30. aprila. (Izv.) Češkoslovaška komisija, ki odputuje prihodnje dni v Rusijo, obstoji iz šestih delegatov: urada za zunanjo trgovino, ministrstva za zunanje posle, zveze industrijalcev, praške trgovske in obrtniške zbornice, osrednje komisije legionarjev in zveze Češkoslovakov v Rusiji ter iz 12 zastopnikov posrednih industrijskih panog.

JUGOSLOVANSKI NOGOMETNAŠI POVABLJENI NA ŠVEDSKO.

Zagreb, 30. aprila. (Izv.) Švedska nogometna zveza je pozvala Jugoslovanski nogometni savez, naj nujno javi pogoje, pod katerimi bi bila jugoslovanska reprezentanca pripravljena, dne 22. maja igrati revanš s švedsko reprezentanco v Stokholmu.

Peskov komisar

Gospod Pesek si je v svojem razočaranju nad neugodnimi izgledi aranžmana, ki ga je zasnoval s klerikaleci, da pokrije svoje afera in rehabilitira svojo osebo tudi za ceno popolnega kompromitiranja lastne stranke, izmislil, da hočejo demokrati izročiti Ljubljano vladnemu komisariju. Gospod Pesek ima celo korajžje, da govori v svojem članku o perversnosti — drugih.

Kot mirni opazovalci razvoja klerikalno — peskaste intrige vidimo, da se NSS. vedno bolj podaja vodstvu moža, ki je v vsakem oziru zanjo od dne do dne večji balast. Afera Peskove banke še ni razčiščena. Voditelji NSS. pa dobro vedo, da gospodarstvo v Jugoslovanskem kreditnem zavodu ni največje zlo, ki ga je zakrivil gosp. Pesek. Na dnevnem redu je še druga afera, o kateri je nacionalne discipline ne moremo pisati. Reči pa smemo, da je gosp. Pesek zagrešil dejanje, ki je tik na granici očitnega narodnega izdajstva. Demokrati bi takega moža ne trpeli niti za trenutek v svoji sredi in nanj bi brez pomislekov poslali komisarje in žandarje. Značilno je, da sme gosp. ePesek navzlic temu nastopati kot reprezentant narodno — socialne stranke, ki trka vedno na svoj narodno — radikalni štít in zna z takim ogorčenjem obsojati nacionalno mlačnost drugih.

Izpremembe v ustavi

Za ime Jugoslavija - Svoboda tiska

Beograd, 29. aprila.

V Sloveniji, Dalmaciji in Hrvatski se je v zadnjem času razvilo med prebivalstvom razpoloženje, da se naj naša država imenuje Jugoslavija. Predsednik konstituantne je prejel mnogoštevilne brzojavke v tem zmislu, zlasti iz Dalmacije, kjer je to razpoloženje zlasti močno. Ker pa vlada medtem v Vojvodini, Sremu, v enem delu Slavonije in Bosne popolnoma nasprotno razpoloženje, se bo to vprašanje v ustavnem odseku nanovo pretresalo.

Istotako se bo v ustavnem odseku nanovo razpravljala člen 13. o svobodi tiska. Ustavni odsek je prejel od mnogoštevilnih poslancev predloge za izpremembo tega člena. Resolucije sarajevskega novinarskega kongresa glede te zadeve so bile poslani

vsem klubom v pretres ter obstoji upanje, da bodo nekateri klubi sprejeli predloge novinarskega kongresa ter skušali vplivati na to, da se ta člen ustave izpremeni kot ga predlaga novinarski kongres. Dosedaj se je v tem zmislu zavzel vsled posredovanja posl. Korkuta zlasti muslimanski klub.

Ko prične po pravoslavni velikončni praznikih poslovati ustavni odsek, se bodo izmenili posamezni člani ustave na podlagi vloženih predlogov. Seja ustavnega odseka bo bržkone 7. maja. Zdi se, da je večina članov ustavnega odseka pripravljena popustiti opoziciji, tako da bi za ustavo glasovali zemljoradniki in socialisti.

Rako klerikalci lažejo

Iz ptujskega okraja nam pišejo:

Tudi za naš okraj trosijo klerikalci lažnjive vesti, da imajo že danes večino občin zasiguranih in da bi klerikalna stranka tudi v našem okraju ohranila svoje nekdanje absolutno gospodarstvo. Vse to je laž! Klerikalna stranka pri nas je v manjšini in navzlic temu, da zlorablja vsa verska in politična sredstva, da hujška in žalostno pogorela.

Stanje v ptujskem političnem okraju je sledeče:

Sodni okraj Ptuj šteje 79 občin. Od teh je v 41 občinah vložena samo po ena kandidatna lista, in sicer v 14 od naprednih gospodarskih skupin (demokrat in samostojneži), v 1 od socialnodemokratske, »kmečko-delavske zveze« in v 21 pod firmo SLS. Na listah, ki nosijo oznako »SLS«, pa je veliko število naprednih mož. Oznake na teh listah so bile namreč napravljene n a k n a d n o, ko so kandidati že podpisali. V več slučajih je ugotovljeno, da so označbe teh

list kot klerikalne v ostrem nasprotju z značajem kandidatov in niso nič drugega, nego lažnjiva barva, ki bi naj zakrila popoln polom klerikalne stranke. V 38 občinah se bo vršila volitev in je v pretežni večini zmaga naprednih list z a s i g u r a n a.

Popolnoma enaka je situacija v sodnih okrajih Ormož in Rogatec. Od 33 občin sodnega okraja ormoškega je v 8 občinah brez protiliste vložena lista pod deloma lažnjivo firmo SLS, v 8 pa napredna lista brez protiliste. V 17 občinah se bo vršil volilni boj in je tudi tu klerikalna stranka jako na slabem. V rogatskem sodnem okraju so od 21 občin v posesti SLS 4 občine, naprednih pa je brez protiliste 8 občin (3 SKS, 1 NSS in 4 napredne kompromisne), v 9 pa bodo volitve.

Položaj v celim ptujskem političnem okraju je za napredno stvar dober. Klerikalci naj govorijo in pišejo, dejstva bodo pokazala, kako lažejo.

Kriza v Bolgariji

Zanimive vesti so dospele iz Sofije: Minister notranjih del Dimitrijev je podal demisijo, predsednik vlade Stambolijski je nenadno obol el in se mora zdraviti v nekem zdravilišču v provinci, v kabinetu ga bo zastopal v predsedništvu in ministru zunanjih del finančni minister Turlakov.

To so vesti, ali komentar, ki ga dodaja tem vestem Beograd, je značilen. Iz beograjskih informativnih krogov se namreč poroča, da je Dimitrijev demisioniral, a Stambolijski obol el na izrecen ukaz antante.

Da se vse to more razumeti, je treba malo predgovodine.

Minister Dimitrijev je bil ves čas česna roka predsednika Stambolijskega, katerega je tudi zastopal za čase njegovega potovanja na Evropi, on je eden roditeljev bolgarske zemljoradniške stranke, in ta zaupnik Stambolijskega je moral podati na ukaz antante svojo demisijo, ker je imela antanta v rokah pozitivne dokaze, da je bil minister Dimitrijev v zvezi z rusko sovjetsko vlado, da je v Bolgariji kot minister notranjih del podpiral boljševiško propagando in v sporazumu s sovjetsko vlado in bolgarsko komunistično stranko pripravljala boljševiški državni udar.

Dne 1. maja poteče rok, določen v Neuillski mirovni pogodbi, ko mora Bolgarija začeti izpolnjevati svoje reparacijske obveze. Stambolijski je poskušal oblažiti določbe mirovne pogodbe, na dolgo in široko dokazoval

antantofilstvo bolgarskega naroda, javno preklinjal Ferdinand Koburškega, Radoslavova in vse, ki jih je le mogel okriviti kot krivce svetovne vojne. Toda dosegel ni ničesar, odločen nastop Jugoslavije, Rumunije in Grške je preprečil vse poskuse bolgarske vlade. Bolgarija mora izvršiti vse določbe mirovne pogodbe.

V času, ko je Stambolijski prošil zaveznike za milost, je pa njegov zaupnik skušal preprečiti izvršitev mirovne pogodbe z boljševiškim državnim udarom po madžarskem vzgledu.

Nastane vprašanje: ali je predsednik vlade Stambolijski vedel za priprave svojega zaupnika in tovariša v ministrskem svetu. Dakaz, da je v delu ministra Dimitrijeva kompromitiran tudi Stambolijski, je nenadna njegova »bolezen«, ki je ravno tako diktirana iz Pariza kot je bila diktirana ostavka njegovega tovariša Dimitrijeva.

Dogodki na Bolgarskem so jasen dokaz, kako pravilno stališče je zavzemala naša vlada, ki je vedno svarila zaveznike pred bolgarsko zahrbtnostjo, ki je hotela z boljševiško revolucijo preprečiti izvajanje mirovne pogodbe.

Poročila iz Beograda govore, da bo Stambolijskega bolezen hitro sledila demisija njegovega celokupnega kabineta, ker je preveč kompromitiran. Istotako se poroča iz Beograda, da je med Jugoslavijo, Grško in Rumunijo dosežen sporazum, po katerem bodo vse tri države enotno nastopile in prisilile Bolgarijo na izpolnitev določb mirovne pogodbe.

Hugh Conway:

Iz teme v luč

Roman.

Okroginokrog ob zidovju je bila narejeno nizko, posebno ležišče, na katerem so ležali ljudje v raznih legah. Ker je bil to najudobnejši prostor, se je na njem trlo ležečih človek. V kotu sem zapazil nekakega človeka, ki je bil videti neznanstvo utrujen. Glava se mu je povesila na prsa, oči so bile zaprte. Na njem je bilo nekaj, kar se mi je dozdevalo znano. Stopil sem k njemu ter mu položil roko na ramo. Odprl je utrujene oči ter vzdignil žalostni obraz. Bil je Mamcel Ceneri!

Dvanajsto poglavje.

IME UMORJENEGA.

Pogledal me je s pogledom, iz katerega je na mah izginil brezup, ki se je izpremenil v silno osuplost. Bil je po vsej priliki negotov, ali stoji pred njim prikazen ali človek. Kakor omamljen je vstal ter mi strmel v obraz, bedni sojetniki so se pa radovedno prerivali okrog naju.

»Gospod Vaghan! Tukaj! V Si biriji!« je rekel kakor človek, ki ne verjame svojim čutom.

»Prihajam iz Angleškega, da obiščem vas. Tale je ietnik. ki ga iščem

sem rekel obrnivši se k častniku, ki je stal poleg mene ter si s pomočjo cigarete preganjal ostudno ozračje.

»Veseli me, da ste ga našli«, je rekel vljudno. Samo čim prej pri demio odtod, tem boljše; zrak je tukaj neznanstvo nezdav!

»Nezdrav! Bil je ostuden! Ko sem pogledal prijaznega, francosko govorečega stotnika poleg sebe, sem se čudil, da kakšnega duševnega stanja mora priti človek, predno more mirno stati sredi teh ljudi ter onemarno zreti tako bedo — da je sploh samo mogel misliti, da vrši zgolj dolžnost. Morda jo je. Morda so zločini teh ujetnikov prosedovali zoper vsako sočutje. Pa, o! stati sredi teh nesrečnežev, ki so bili težkoda malo več nego živali! Nemara nimam prav, ampak ječar mora imeti trše srce kakor večina ujetnikov!

»Ali lahko sam govorim z njim?« sem vprašal.

»Gotovo. Saj imate pravico za to. Vojak sem in vi ste v tej zadevi moj višji.«

»Ali ga lahko vzamem seboj v krcmo?«

»Tega mislim, da ne. Poiščem pa sobo za vaju. Prosim, pojdite z menoj. Tfu! Človeku kar odleže.«

Bila sva zopet zunaj in zopet dihalah sveži zrak. Stotnik me je peljal

v nekaj urad, ki je bil resda umazan in komaj za silo opremljen, a je bil pravi raj v primeri s prizoriščem ki sva ga pravkar zapustila.

»Pocakajte tukaj. Pošljem vam ujetnika.«

Ko se je obrnil, da bi odšel, sem se domislil bedne zunanosti Cenerija. Pa najsi je največji lopov na svetu, nisem mogel drugače, kakor da storim nekaj zanj.

»Ali mu smem dati jesti in piti?« sem vprašal.

Stotnik je zmignil z ramami in se dobrovoljno nasmej.

»Ni treba, da bi bil lačen. Ima porcije, ki o njih vlada pravi, da so zadostne. Ampak vi utegnate biti lačni in žejni. Ako ste, ne uvidim, kako bi vam mogel prepovedati, da ne bi poslali po vino in živež — pa tobak za vas.«

Zahvalil sem se mu in sem nemudoma poslal svojega kažipota po najboljši vino in jed, kar je mogel dobiti. Če na Ruskem možak naroči vino, pomeni samo eno vino, namreč šampanjec. V vsaki boljši gostilni ga lahko dobiš, ali vsaj njegov nadomestek, vino od Dona.

Moj sel se je kmalu povrnil s steklenico pristne kapljice in dobro zalogo mrzlega mesa in belega pruha. Kakor hitro je vse to na pre-

Politične beležke

† Socialni demokrati in konstituiranje mestnih občinskih svetov. Včeraj 29. t. m. se je vršila v Celju konferenca načelstva JSDS, katere so se udeležili tudi delegati izvoljeni soc. dem. občinskih svetnikov iz Ljubljane, Maribora, Celja in Ptuja. Na seji je bil sprejet sledeči sklep: »Odklanjajo vsak kompromis s katerokoli meščansko stranko in pripuščajoč samo eventualne kompromise s komunistično stranko se nalaga strankinim zastopnikom v občinskih odborih avtonomnih mest: 1. Strankini zastopniki ne smejo glasovati niti pri prvih niti pri eventuelnih ožjih volitvah za župana, ozioroma podžupana, ki bi pripadal kakim meščanski stranki. 2. Nadaljne delovanje v občinskih svetih se mora ravnati po interesih proletarijata v smislu strankinega programa. Kak dogovor o morebitnem sodelovanju z meščanskimi strankami je tudi v tem pogledu izključen. — Te direktive se nanašajo na občinske zastope v avtonomnih mestih Ljubljana, Celje, Maribor in Ptuj.

† Konferenca narodnih socialistov v Celju. Včeraj se je vršila v Celju tudi konferenca narodno-socialnih zastopnikov. Predmet posvetovanja je bila taktika stranke pri konstituiranju občinskih odborov v mestih. Pri večjem delu delegatov so vzbudile vesti, da se v Ljubljani pripravlja zveza med narodnimi socialisti in klerikalci ostrograj. S strani g. Peska se je poskušalo izvesti izjavo solidarnosti stranke s Peskom. Ta poskus pa ni uspel. Udeležniki konference so izjavili, da zadeva nikakor še ni pojasnjena in da je zato vsako solidarisanje stranke z g. Peskom predčasno. Konferenca včeraj ni prišla do definitivnega rezultata. Ljubljanski delegati so vstrajali na tem, da nar. soc. stranka ne sme v korporacijo z JDS. Delegati so se končno odpejali v Ljubljano, kjer so se posvetovanja danes nadaljevala.

† Začasni vodja vojnega ministristva. Na petkovi seji članov kraljevske vlade je bilo sklenjeno, da naj vodi minister za notranje stvari Drašković začasno posle vojnega ministra.

† Jugoslavija in Češkoslovaška. Dopisnik praškega »Časa« se je izrazil poslanik češkoslovaške republike v Jugoslaviji, Kalina, o koridorju med Jugoslavijo in Češkoslovaško takole: Češkoslovaška republika spoštuje določbe trianonske mirovne pogodbe, dasti je uverjena, da so poedine določbe nasprotne in škodljive tako za Češkolovaško, kot tudi za češkoslovaško-jugoslovaške skupne interese. S tem pa še nikakor rečeno, da se je Češkoslovaška odrekla teritorialni zvezi z Jugoslavijo. Zadnji dogodki na Madžarskem so dokazali, da je neobhodno potrebno, vsvariti neposredno zvezo med obema državama, kar je pa mogoče le doseči s koridorjem. Zato se je po Karlovi pustolovščini zopet in to avtomatsko pojasnilo vprašanje koridorja, ki je danes ravno tako aktualno, kot je bilo prve dni po preobratu. — V svojih nadaljnjih izjavanjih je rekel Kalina, da takó češkoslovaška republika kot Jugoslavija uporabljata vsako priliko, da utrdita že obstoječe prijateljske odnose med obema državama. Kar se tiče spajanja češkoslovaške narodne in srbske pravoslavne cerkve ni to nikaka državna akcija, ker se vrše pogajanja med zastopniki ene in druge cerkve. Svoja izvajanja je končal poslanik Kalina s priporočilom, da naj češkoslovaško novinstvo vedno in povsod propagira kar najtesnejše zblizanje med obema državama, naj upoznava češkoslovaško javnost na kulturne in gospodarske dogodke v Jugoslaviji in naj vedno najodločneje zastopa načelo popolnega kulturnega, gospo-

darskega in političnega edinstva med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

† Kazen za fašistovske napadalce v Bolcanu. Tiskovni oddelček generalnega civilnega komisariata za Tridentinsko Benečijo objavlja vest, da je italijanski ministrski predsednik Giolitti dal generalnemu civilnemu komisariju Credoru posebno pooblastilo, da preišče bolcanske dogodke kolikor mogoče natančno in da kaznuje krivce. V to svrhu so oblasti v Bolcanu že aretirale in zaprle dva voditelja fašistov.

† Pogreb bolcanske žrtve, ustreljenega nadučitelja Innerhoferja se je vršil 27. aprila in je bil naravnost veličasten. Pot, po kateri je korakal mrtvaški spreved, je bila gosto zasedena od južnotirolskih kmetov. Za krsto so korakali poleg žrtvinih sorodnikov generalni civilni komisar za Tridentinsko Benečijo, Credoro in civilni komisar Postinger. — Tudi to je bil dokaz zadoščenja južnotirolskim Nemcem. Kdaj so Italijani izkazovali tako čast našim žrtvam fašistovske strahovlade v Primorju?

† Dr. Engliš o donavski federaciji. Bivši češkoslovaški finančni minister dr. Engliš je v listu »Lidove Noviny« ponovno analiziral idejo donavske federacije. V članku objavlja vse razloge, ki govorijo proti državopravni vzajemnosti na gospodarskem polju med nasledstvenimi državami do monarhije. Tako federacija, piše dr. Engliš, bi kljub vsem nasprotnim mnenjem morala biti nova državna sestavina, kajti če bi hotela živeti, bi morala imeti skupen carinski režim. To pa zahteva edinstveno produkcijo, davčno in drugo zakonodajstvo, skupno banko, centralni parlament it. Zato je ideja donavske federacije neizvedljiva.

† Češka in sankcije. »Venkov« poroča, da je češki ministrski svet v četrtek ves dan razpravljaj o najaktualnejših vprašanjih, ki se tičejo zunanje politike in je danes razgovore nadaljeval. List »28. oktober« pripominja, da se vprašanje udeležbe na sankcijah nikakor ne sme zavlačevati. Ali naj se Češkoslovaška skupno z Nemčijo podvrže katastrofi ali pa naj stopi na stran zaveznikov. Nemožno pa je, da se izolira.

† Habsburški plebiscit na Madžarskem. Po ponesrečenem poskusu restavracije Habsburžanov na Madžarskem monarhistični in reakcionarni krogi nikakor niso opustili misel, da poskusijo uprizoriti novo akcijo. Kot primer jim služi vrnitev grškega kralja Konstantina, ki je prišel nazaj na grški prestol potom plebiscita. Karlisti na Madžarskem se pa zavedajo, da bi mala antanta preprečila habsburški plebiscit, zato nameravajo dati plebiscitu navidezno obliko volitev v madžarski parlament. Te nove volitve bi se vršile pod volilnim geslom za ali proti Habsburžanom. Na ta način mislijo Karlisti izvesti svoj načrt, ker vedo, da jim je pri volitvah zagotovljena habsburška večina. Ker antanta tudi na grškem ni mogla preprečiti vrnitve kralja Konstantina, upajo Karlisti, da bo sprejela tudi habsburški plebiscit na Madžarskem, kot gotovo dejstvo, kateremu se ne bo mogla protiviti. Zanimivo je na teh glasovih to, da se od madžarske strani govori vedno samo o antanti; nikjer se pa ne omenja mala antanta, ki bo v tem vprašanju zavzela gotovo mnogo odločnejše stališče, nego ga je antanta na Grškem.

† Preiskava proti Karlju Habsburgu. Kakor poroča »Journal de Geneve«, preiskava doslej še ni dognala, na kak način je bivši cesar Karel zapustil Svico. Na vsak način ni imel ponarejenega potnega lista, tako da je ta očitek brezpredmeten. Odločitev, ali

ostane bivši cesar še nadalje v Svici, pade v junjskem zasedanju zvezne skupščine.

† Plebiscit v Gorenji Avstriji. Iz Linca poročajo: Dne 27. t. m. so Velenec predložili v deželnem zboru zahtevo, da se takoj ukrenejo potrebni koraki za izvedbo plebiscita glede priključitve Avstrije k Nemčiji. Če tega ne odredita narodni in zvezni svet, so Velenec zapretili, da se bo glasovanje izvršilo samostojno.

† Italija ne priznava sevreskega miru? Presbiro poročila iz Pariza. Kakor poroča »Journal« dopisnik iz Rima, izgleda, da se je Italija obvezala napram Kemalovi vladi, da bo podpirala turške aspiracije v Smirni in Traciji. Kot kompenzacijo dobi Italija ugodnosti v Anatoliji, zlasti v pasu Herakleja. Iz tega bi se moglo sklepati, da smatra Italija sevresko mirovno pogodbo za neveljavno.

† Vivianijev povratek. Te dni se je zastopnik Francije, minister Viviani, vrnil iz Amerike, kamor ga je bila poslala pariška vlada v posebni misiji. Takoj po prihodu v Pariz je Vivianija sprejel ministrski predsednik Briand. — Časnikarjem je Viviani izjavil, da so Nemci skušali dobiti Ameriko na stoji stran z veliko propagando, da je pa to onemogočila zveza ameriških legionarjev, ki šteje dva milijona članov. Radi akcije legionarjev je bila nakana Nemcev pravočasno odkrita. Ameriško javno mnenje je na strani zaveznikov.

† Skupna fronta vojnih zaveznikov. »Daily Mail« piše v razmotrivanju o nemški odškodninski noti, da je imela nemška nota doslej samo ta uspeh, da je uverila javnost, da edinstvena fronta vojnih zaveznikov še vedno drži. To je pokazala soglasnost zastopnikov antantinih vlad, ki nastopajo v vseh vprašanjih, ki se tičejo Nemčije, edinstveno in složno, kar bo nemško državo, če se ne bo hotela vdati, zlomilo.

† Poljska pred vladno krizo? Zedaj časa se raznašajo glasovi, da grozi poljski vladi resna kriza. Doslej so jo Poljaki prikrivali, baje iz zunanje političnih ozirov. Minister za zunanje zadeve Sapieha je imel te dni odpotovali v Pariz, da se tam zavzame za rešitev gornjelezjskega vprašanja v poljskem zmislu. Sedaj se pa poroča, da je Sapieha pot v Pariz odgodil in da bo demisioniral. Njegov namestnik bo Dombusky.

† Irski mirovni načrt. Skupina uglednih Ircev je poslala Lloyd Georgeu spomenico, ki se lahko smatra za velikopotezno mirovni načrt. Irči zahtevajo za Irsko isto samoupravo, ki velja v ostalih dominijih, poleg tega pa si laste pravico do odločbe, pod kakšno vlado hočejo živeti. V zvezi s temi zahtevami predlagajo, da se sklene: 1. Pogodba med Anglijo in Irsko glede obrambe dežele in zunanje politike; 2. Severovzhodni Ulster se ne more prisiliti, da pride pod omenjeno vlado, če se zadovoljuje z angleškimi odredbami iz l. 1920. Ulsterski unionisti proglašajo, da so pripravljani sodelovati v vsaki zakonodajni skupščini, ki predstavlja celokupno Irsko. Na tej podlagi naj bi angleški parlament sprejel okvirni zakon za irsko ustavo.

† Majski oklic druge internacionale. Eksekutivni odbor druge internacionale je izdal za praznovanje letošnjega prvega maja na delavstvo manifest, ki so ga podpisali pripadniki druge internacionale v Angliji, Belgiji, Nemčiji, Švedski in Holandiji. Oklic poudarja, da je dan prvega maja dan mednarodnega bratstva, ki ne pozna razlik, temveč samo skupne koristi, katere mora doseči z bojem. Oklic poudarja, da se produkciska sredstva morajo socializirati in da se mora kapitalizem nadomestiti s socialistično splošno upravo.

Prosveta

— Umetniška razstava v Ljubljani. V Jakopičevem paviljonu se pripravlja velika umetniška razstava katere se udeležijo sledeči umetniki: Gustinčič Pavel, Gaspari Maksim, Klemenčič Fran, Kambe Miha, Kos Anton Gojmir, Kralj Fran, Kralj Anton, Napotnik Ivan, Mušič Marijan, Santel Saša, Sentel Henrika, Skladicky Zdenko, Simončič Vera, Tratnik Fran, Vavpotič Ivan, Vesel Ferdo, Zajec Ivan, Zupan Fran, Zupančeva Anica in Zmitke Peter. Razstava se odpre pred binkošti, dne 14. majnika.

— Umetniški jubilej. Operni basist Narodnega gledališča v Ljubljani gospod Hugo Zathay nastopi jutri v nedeljo stotič kot Kecal v operi »Prodana nevesta«. Gospod Zathay se je tekom dvehletnega službovanja med nami izkazal kot zelo nadarjenega umetnika in vestnega člana našega gledališča.

— Vprašanje konservatorija. Po poročilih beograjske »Epoke« se je vršila v Beogradu konferenca upraviteljev ljubljanskega, zagrebškega in beograjskega konservatorija, na kateri se je razpravljalo o unifikaciji vseh treh zavodov. V imenu ministrstva prosvete je razpravljala posebna komisija (Nučič, Binički, Konjović in Kotur) z upraviteljem Hubadom (Ljubljana) in Driganom (Zagreb). V vseh spornih vprašanjih se je dogajal popoln sporazum ter je odstopano resnoljase, ki je doslej motila harmonično delovanje naših glasbenih zavodov.

VS! NA DELO, DA REŠIMO BRATE!

Ljubljana, 30. aprila.

* **Pravoslavni čitatelj** našega lista iskreno čestitamo k uskrnim praznikom.

* **Iz mestnega šolskega sveta.** Na zadnji seji mestnega šolskega sveta v Ljubljani je poročal referent najprej o poslovalnih zadevah. Stalni suplenti Ivan Kocijančič in stalna suplenta Albina Kocijančičeva, prej v Bušeti vaši, sta nastopila svoji tukajšnji službi: prvi na I. mestni deški drugi na I. mestni dekliški južski šoli v Ljubljani. Ljudmila Celestinova, zadnji čas učiteljica na Viču, je sprejeta za suplento na zasebni meščanski šoli v Lichtenburtovnem štiroli. Vseled obolelosti ravnateljice se po prvi začasno vodstvo III. mestne dekliške šole stalni učiteljici Klotildi Golfovi, ki jo v razredu nadomešča izprašana učiteljica Marija Smolčičeva, bivša suplenta na Barju, zadnji čas na drž. deški radnici. Ker je Janez Jalen, pomožni katehet na mestni pomožni šoli, postal stalni katehet v Mostah, stopi na njegovo mesto na pomožni šoli o. Metod Valjavec, stalni katehet na I. mestni dekliški ljudski šoli, zato pa pusti pomožno poučevanje verouka na šolah: »Marjančičeva« in III. mestni deški ljudski šoli, kjer prevzame po njem začasno mesto veroučitelja o. Valentin Tome. Marija Jegličeva, na mestnem dnevnem zavetišču, je zopet nastopila službo, izstopila pa je njena namestnica Brigita Jalohova. V razbremenitev o. Antona Berleca, kateheta na zasebnih šolah v Lichtenburtovnem, je vstopil ondi za pomožnega kateheta o. Jakob Ponikvar. Na znanje se vzame »Letno glavno poročilo o stanju ljubljanskih ljudskih in meščanskih šolah za leto 1920 z dostavkom, da je bilo višjemu šolskemu svetu predloženo v odobrenje.

* **Majorski vpokojenec.** Naš rojak major in znani slikar Rudolf Marčič je stopil v pokoj ter se preselil v Kamnik na Gorenjskem, kjer se stalno naseli. Posvetil se bo izključno slikarstvu.

* **Uradniška imenovanja** časno nastopila. Da ne nastane neuglasja vsled imenovanja in premeščanja uradnikov po posameznih ministrstvih, se je sklenilo, da se ustavijo vsi ukazi, ki še niso podpisani, dokler ne bo ustava v skupščini sprejeta.

* **Razpisana živinodržavna služba.** Razpisano je mesto uradnega živinodržavnika in veterinarskega poročevalca v Murski Soboti. Natančnejše določbe so razvidne iz razpisa v »Uradnem listu«.

* **Poljski narodni praznik.** Dne 3. maja praznuje poljski narod svoj narodni praznik konstitucije kot spomin na dan, ko so poljski rodoljubi po p. ridelivi Poljske sklenili na dan 3. maja 1791 poljsko konstitucijo. V proslavo tega dne priredi v Zagrebu društvo prijateljev poljskega naroda veliko spominsko svečano, na kateri bo govoril o pomenu dneva vseučilišni profesor dr. Rešič. Na proslavi sodeluje slavna poljska tragedkinja Wysocka, operni pevec Skupcevič iz Zagreba ter operna pevca Zathay in Romanowsky iz Ljubljane.

* **Izredni občni zbor** »Osrednje zveze javnih namestencev« se je vršil nočjo v Mestnem domu v Ljubljani. Ker je, kakor znano, stari predsednik g. Lilleg odstopil, je stvoril zborovanje I. podpredsednik g. p. l. Reisner, ki je uvodoma povdarjal intenzivno in uspešno delo zveze za člane interese. Obširnejši poročili sta podala tajnik g. Bekš in blagajnik, naka je dobil odbor absolutno zahtevalo. Pri nadomestnih volitvah je bil izvoljen soglasno za predsednika g. prof. Reisner, za I. podpredsednika g. Doržan, za II. podpredsednika g. Čošnik in za revizorja gg. Rozman in Poljanec. Po delni izpremembi pravil in slučajnosti je zaključil predsednik občni zbor. Pozdravljamo izvolitev našega poslanca prof. Reisnerja za predsednika uradniške organizacije, ker je ta izvolitev najljepši dokaz zaupanja, ki ga ima uradništvo v demokratsko stranko.

* **Korupcija ali kaj?** Občinski lov pri D. M. v Polju je bil dolgo časa predmet živahnega boja med tamkajšnjimi strankami. Prejšnji klerikalni občinski odbor je kar pod roko oddal občinski lov županovemu bratu Dimniku za smešno nizko ceno 3352 kron. Varujejo gospodarske interese občine, so pristali demokratske in samostojne kmetijske stranke proti takemu koruptnemu postopanju klerikalnega občinskega odbora vložili protest pri okrajnem glavarstvu — žal brez uspeha. Ministrstvo za šume je rudiške pa je pritožilo ugodilo ter odredilo, naj se lov odda dražbenim potom. Pri dražbi, ki se je vršila sedaj pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani, se je oddal lov za letno najemščino 35.400 kron. To je lep dohodek za občinsko blaginjo, obenem pa tudi dokaz, koliko so klerikalci mar občinski interesi. Zlasta, kaj ne?

* **Preiskava proti aretovanim frankovcem končana.** Kakor poročajo iz Zagreba, je preiskava proti umirovljenemu vseučiliščnemu profesorju dr. Milanu Sufaju in tovarišem ter proti absolviranemu slušatelju filozofije Milanu Galoviču in tovarišem zaradi zločina veleizdaje končana. Marijana Accurti, soproga bivšega državnega pravnika je odpravljena v blazinico v Stenjevecu v svrhu da podaja psihiatri svoje mnenje o njenem duševnem stanju. Postopanje proti Marijani Accurti in njenemu soprogu je zločeno iz prve skupine obtožencev, da

se preiskovalni zapor ostalih obtožencev po nepotrebnem ne podaljša.

* **Kdo je poslanec Janečka?** Kakor znano, je bil na programu hrvatske seljačke republikanske stranke Stjepana Radića izvoljen za narodnega poslanca na Hrvatskem tudi neki Jan Janečka. Policijska direkcija v Brnu objavlja sedaj glede tega poslanca naslednje značilno svarilo: »Bivši šolski vodja v Hlinskem, okraj Holešov, Jan Janečka, katerega zasleduje je mezensko sodišče zaradi goljufije, je meseca septembra 1918 opustil svojo službo v Hlinskem ter se naselil v občini Prelošice na Hrvatskem. Tamkaj je za denar, ki ga je pridobil z goljufijo, kupil posestvo in na demagoški način prišel do poslanskega mandata Radićeve stranke. Sedaj namerava ustanoviti zastopstvo vseh trvdč českoslovaške republike, katere izvažajo kmetijske stroje v Jugoslavijo. Oblasti, tvrdke in javnost se svara, da z Janečkom ne stopijo v zvezo.»

* **Demokratska stranka v Prekmurju.** Dne 23. aprila 1921 se je ustanovila v Murski Soboti »Krajevna organizacija J. D. S. za Mursko Sobotu in okolice« s sledečim odborom: predsednik: dr. Igo Jan; podpredsednik: Vincenc Seruga; tajnik: Čuček Franjo; blagajnik: Viktor Čizpoh; odborniki: Rengeo, Černjavič, Salay, Wolfart, Stare, Engelsberger, Kuhar; namestniki: Čeh, Korže, Brumen.

* **Velikodušen dar.** Ko je bil šef komisije za stvarno demobilizacijo gospod Ogrin je v svoji velikodušnosti naklonila prvi meščanski šoli v Ljubljani plemenit dar v obliki devetnajstih starih večinoma neporabnih peresnikov, ki so v takem stanju, da so jih učenci s hvalnostjo odklonili, tako, da jih je moralo šolsko vodstvo vrniti komisiji.

* **Premembe posesti v Celju.** Konzorcij ljubljanskih in zagrebških bank je kupil te dni znano zlatarsko delavnico Pachiaffo v Celju za šest milijonov kron ter hišo ključavničarja Fačka v Gosposki ulici, katere se bo vporabila za stanovanjske prostore nameščencev.

* **Smrtina kosa.** 29. aprila je umrl v Mariboru artiljerijski nadporočnik v pokloju Otmar Lauter. Pokojnik je mnogo let služil v ljubljanski garniziji, ter je bil bil sin pokojnega šolskega svetnika Luke Lanterja, profesorja na učiteljski v Mariboru.

* **Drugi »Koroški večer«** za koroške dijače-begunce v Mariboru je definitivno preložen na soboto, dne 21. maja 1921.

* **Načelstvo Meziške podružnice slovenskega planinskega društva** s sedežem v Prevaljah sklicuje podružnični obni zbor na dan 8. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilni Lahovnik v Prevaljah.

* **Zdravilišče za bolne na pljučih Topolšica pri Sošanju.** Z dovoljenjem ministrstva za narodno zdravje se oskrbovalnica v zdravilišču od 1. junija 1921 dalje zviša v I. razredu na 150 K in v II. razredu na 120 K na dan. V zdravilišču se sprejemajo edino le pacienti z lahko in začetno tuberkulozo, ki so sposobni za klimatično zdravljenje v srednjegorskem podnebnju. Vsak pacient mora prinesiti vsaj dvojne garniture telesnega perila s svoj. Oskrbovalnino je plačati vsem pacientom brez izjeme 14 dnevno naprej. Z vstopom v zdravilišče se vsak pacient obveže, da se bo ravnal po predpisih zdraviliškega hišnega reda in posebnih zdravnikovih navodilih. V nasprotnem slučaju se pacient brez-pogojno odpusti iz zdravilišča. Prošnje za sprejem je nasloviti na »Upravitelstvo zdravilišča za bolne na pljučih Topolšica pri Sošanju. Prošnji je priložiti zdravniško spričevalo po vzorcu, ki ga je dobiti pri upravitelstvu zdravilišča ali pa pri zdravstvenemu oddelku za Slovenijo v Ljubljani. Pacienti, ki žele, da se jim oskrbovalnina primerno zniža, morajo svoji prošnji priložiti tudi natančen, uradno potrjen izkaz o svojih premoženjskih in pridobinskih razmerah. Na podlagi prošnje obvesti upravitelstvo zdravilišča pacijente, ali so sprejeti ali ne in kdaj naj se zgleda v zdravilišču. Zaradi občutnega pomanjkanja prostora se nesprejeti, oziroma nepozvani pacienti načeloma ne morejo sprejemati v zdravilišče.

* **Slovenska Eskomptna banka v Ljubljani** je otvorila s 1. majem t. l. svojo podružnico v Novem mestu. Glej današnji oglas! (ad 755)

* **K podražanju oblek.** K poročilu ljubljanskih krojačev, da so zaradi zvišanja mezd primorani zvišati ceno, poroča krojaška tveška S. Potočnik, Ljubljana, Selenburgova ulica, da je že pred meznim gibanjem zvišala plače in da sedaj nima povoda zvišati svojim naročnikom ceno, ki ostanejo iste kot doslej.

* **»Predenica«.** Mestni magistrat ljubljanski opozarja na razglas o zatiranju prednice, ki je nabit po mestu.

* **Ruski dom v Beogradu.** V ruskih krogih beograjskih se zatrjuje, da je ameriški milijarder Rockefeller daroval pet milijonov frankov za gradnjo ruskega doma v Beogradu.

* **V Srbiji ni več lastavice.** Značilno je, da v Beogradu ni videti nobene lastavice. A niti po srbskih vaseh ni več lastavice. Silno gromenje topov za časa svetovne vojne je to sicer domačo ptico tako preplašilo, da se ne vrne več v kraje, kamor je preje redno dohajala na letovišje.

* **Kopališče na Vrh. Pri Sv. Jurju** na novoozvojenem otoku Visu so gradili, kakor nam poročajo, nov hotelki in kopališni etablisa. Kraj je tamkaj izredno lep, zaseden s palmami, oranžami, vinsko trto, smrekovino ter z vsakovrstnim sadnem drevjem in bujnim cvetličjem.

* **Koliko je orožja na Reki.** Kakor se je svojedobno poročalo, je našla italijanska vlada na Reki velike množine orožja, med drugim 44.346 pušk, 267 streljnih pušk, 82 večjih in manjših topov, velike množine municije in ročnih bomb. Mnogo tega materiala je ostalo na Reki, ker italijanska komisija namenoma ni hotela vedeti zanj. Reška jugoslovanska stranka pozitivno ve za cela skladišča orožja in je tudi storila potrebne korake, da se o tem obvestijo tuje vlade. Prosi pa svoje prijatelje in pristaje, da ji sporoče natančno skrišališče tega orožja, ker je za vsak slučaj potrebna točna orientacija.

* **I. splošni vrtnarski velesemenj in razstava v Brnu.** Pod pokroviteljstvom Moravskega deželnega odbora in mesta Brna priredi Moravsko deželno društvo vrtnarjev od 14. do 21. avgusta 1921 vrtnarsko razstavo. Opozorjamo interese na to razstavo, katere bo nudila vsem strokovnjakom pregled današnjega razvoja vrtnarske stroke in vseh, v njen delokrog spadajočih produktov.

* **Statistika hudodelstva.** Ministrstvo notranjih del je zbralo podatke o kriminaliteti tekom lanskega leta na področju Slovenije, Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine in Dalmacije. Od 34.734 zločinov in prestopov jih odpaade 22.421 na razne defraudacije, 3898 na nasilje, 2953 na težke telesne poškodbe, 1068 na goljufije in 320 na uboje. Statistika hudodelstev za Srbijo in Črno goro še ni izpopolnjena.

* **Granata ubila pet dečkov.** Našelni bitoljskega okrožja javlja, da so dne 20. aprila na nekem pašniku v okolici Bitolja našli pastirji ročno granato ter jo pregledovali. Nenadoma je granata eksplodirala ter ubila pet dečkov, dva pa težko ranila.

* **Ukradena zlatnina.** V noči od 18. na 19. aprila 1921 je ustavilo orožništvo v Lajtorbergu nad Mariborom nekega Lajtorberga Hasenbergerja, Ivana Emeršiča in Franca Stonija, ki so potovali v Nemško Avstrijo. Pri preiskavi se je našlo pri Hasenbergerju 38 zlatih prstanič, zlata ura in 3 zlate ovratne verižice, ter, kakor tudi pri Emeršiču, različno vlonilno orodje. Ker obstoja sum, da izvira navedena zlatnina od kake večje tatvine, oskodbani pa do sedaj niso znani, naj blagovoli, kdor bi zamo-gel podati natančnejše podatke, to javi pisnim ali ustnim putem pod Vr. XI 1097/21 okrožnemu sodišču v Mariboru.

* **Zagoneten umor.** Posestnikov sin Miha Garbajz iz Lipoglavja je imel te dni opravke v domačem gozdu. Ko je odkopal nekoliko zemlje, zagledal je sloveško nogo. Zadevo je naznanil orožnikom. Pri nadaljnjem kopanju se je našlo plitko zakopano žensko truplo Marije Smrekar iz St. Pavla pri Malem Lipoglavju, katero so pogrešali od oktobra leta 1919. Državno pravdnštvo v Ljubljani je odredilo vse potrebno, da se morilec izsledi.

* **Avtomobilska nesreča v Karlovcu.** V Karlovcu se je pripetila pretečeno nedeljo težka avtomobilska nesreča, pri kateri je ena oseba izgubila življenje, druga pa se bori s smrtjo. Pri Dubovcu se je avtomobil z izletniki zaletel v cestni kamn ter se z veliko silo prevrnil. En izletnik je obležal takoj mrtve na cesti, eden pa je težko ranjen in ni upanja, da bi okreval.

Sokolski vestnik.

sv. Sokol I. priredi v nedeljo 1. maja v veliki dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani ob 15. uri naraščajev popoldan s pevskimi, telovadnimi in deklaracijskimi točkami. Vstopnina 1 dinar; otroci v spremstvu staršev prosti. Zvečer ob 20. uri majnikov večer z raznimi glasbenimi in zabavnimi točkami, med njimi lepota konkurenca. Vstopnina 3 dinarje za osebo.

* **Sokol II v Ljubljani** opozarja članstvo in Sokolstvu naklonjeno občinstvo na javni nastop društvenega naraščaja, ki se vrši v nedeljo, dne 1. maja, ob 3. uri popoldne na dvorišču realke. Na sporedu so letošnje župne proste vaje za vse oddelke naraščaja, skupine moškega naraščaja itd. Vstopnina 1 dinar je tako nizka, da jo zmore vsakdo. Pridite in podprite naš naraščaj, v katerem leži bodočnost društva in Sokolstva.

Sport in turistika

+ **Izlet kolesarjev in motociklistov v Planino** priredi dne 5. maja turistovski odsek kluba kolesarjev in motociklistov Ilirija. Odhod ob 8. uri zjutraj izpred klubovega lokala restavracije »Novi svet«. Vabijo se vsi člani, kakor tudi ostali prijatelji kolesarskega sporta, da se udeležijo pomladanskega izleta v osvo-bojeno ozemlje.

* **Cestna dirka Ljubljana-Planina.** 43 km se vrši na praznik, dne 5. maja. Start je ob 10. uri dopoldne pri 1 km na Tržaški cesti. Prijave sprejema klubov blagajnik g. Ogrin, Gosposvetska cesta št. 14 najkasneje do dne 3. maja 1921 zvečer. Prijavnina 2 dinarja. Dirko priredi klub »Kolesarjev in motociklistov Ilirija, Ljubljana«.

Gospodarstvo

RAZVOJ NASE VALUTE OD POČETKA LETA 1920.

Po vojni se je čutilo posebno veliko pomanjkanje fabrikatov, sirovin in sredstev za produkcijo. V tem pomanjkanju so vzroki, da so se ogromne množine blaga uvozile v našo državo, radi česar je naša trgovinska bilanca za nekaj milijard pasivna. Leta 1919. je znašal uvoz 2.900 milijonov dinarjev, izvoz pa samo 677 milijonov; leta 1920. pa uvoz 3.450, izvoz pa 1.320 milijonov dinarjev. Naša trgovinska bilanca je bila torej za 2223, oz. 2130 milijonov dinarjev pasivna.

Začetkom l. 1920. so notirale devize in valute na beograjski borzi sledeče: Pariz 220, Rim 180, London 90, Berlin 65, Praga 50, Dunaj 8 dinarjev. Od takrat naprej so lira, frank in funt vstajali zmerno do sredine februarja, nato pa so skokoma v teku 3-4 tednov dosegli najvišjo višino. Nekaj dni pred 20. marcom je padla dinarska vrednost tako niako, da ni predstavljala niti ene desetine svoje nominalne vrednosti v razmerju napram zlati valuti oziroma dolarju. Proti koncu marca p. l. so notirale tuje valute na beograjski borzi sledeče: Pariz 423, Rim 825, London 218, Berlin 58, Dunaj 20 dinarjev.

Radi tega padca je energična intervencija naše vlade (prepoved uvoza luksuznega blaga in kontrola čekov) ter na ta način obrnila smer tujim devizam in valutam nazvold. Dinar se je v prihodnjih tednih tečno in hitro dvigal. Ze aprila meseca je notiral francoski frank le 260. Druga polovica marca l. l. predstavlja v celem letu največjo baisse. Prva polovica aprila nam je radi tega prinesla znatno olajšavo.

Povoljne perspektive žetve in izvoza so dvigale dinar do začetka julija. Prevelik optimizem, ki se zrcali v ugodnih tečajih, cenah devizah in valutah, vlada celi mesec julij. Dinar stoji na svetovnem trgu boljše od lile. Sledeči povprečni tečaji tekom meseca julija 1920 nam to dokazujejo: Pariz 125, Lira 90, London 60, Berlin in Praga okrog 40, Dunaj 10 dinarjev.

Avgusta meseca pa dinar zopet pada. Nade vžetev se niso v onem obsegu uresničile, kakor se je početkom žetve mislilo. Neodločna, državna, trgovinska politika, visoke izvozne carine in nedovoljna prometna sredstva so pospeševala padec dinarja. Vendar v celi drugi polovici l. 1920 ni ostrejših padcev. Meseca novembra doseže sicer Pariz 225 in Rim 130, vendar pa je gibanje zmerno, brez sunkov in skokov.

Vpliv naše vlade na ekonomski in posebno denarni razvoj naše države je bil v preteklem letu prav obširen. Da ni imela vedno srečne roke, je razumljivo. Vendar ne smemo pozabiti velikih težkoč pri pravilnem uravnavanju naše trgovinske in valutne politike. Nekateri so mislili, da more vlada diktirati vrednost naše valute napram inozemskim valutam. Izkazalo pa se je, da država v tem vprašanju ni vsemogočna. Da bi mogla država uspešno poseči v regulacijo kurza deviz in valut, bi morala imeti veliko množino lastnih valut in deviz. Češko-slovaška država je imela v tem pogledu lažje stališče, ker je monopolizirala izvoz sladkorja in dobila na ta način velike svote deviz in tujih valut, tako da je mogla uspešno vplivati na denarni trg. Naša država pa ni v lastni režiji ničesar izvažala ter si je dobila tu denar le na ta način, da je moral vsak izvoznik izročiti devizo ali tujo valuto državni devizni centrali. Na ta način je sicer dobila država tu denar, kolikor ga je rabila za kritje izdatkov v inostranih valutah, nikakor pa ni mogla določevati kurza inostranih valut. Radi tega se je jeseni pretečenega leta ukinilo poslovanje devizne centrale. To ukinjenje ni imelo najmanjšega vpliva na denarni trg.

V tekočem letu je vrednost našega denarja napra mtujim valutam vobče stabilna. Pasivnost naše zunanje trgovine sicer pada, ali do korenitega ozdravljenja še nismo dospeli, ker se naš izvoz ne more dvigniti. Lesa imamo dovolj za eksport, ali prometna sredstva ne morejo izvoziti velikih množin lesa, ki jih imamo na razpolago. Vendar pa moremo reči, da imamo že za seboj čase pretresljivih kriz, in dagremo proti stabilnemu zboljšanju naše trgovinske bilance in z njo naše valute. Ugotoviti moramo, da je naša valuta tekom tega leta ohranila svoje razmerje napram zlati valuti, to je dolarju, angleškemu funtu in švicarskem franku. Le napram liri je naš dinar v zadnjem času še precej padel in sicer radi tega, ker se je lira napram zlati valuti še precej popravila in ker je naš izvoz v Italijo v zadnjih dveh mesecih še precej padel.

= **Ljubljanski trg** je bil pretečeni tednen založen z najboljšim govejim mesom. Cena 28 in 32 K se je mogla samo deloma vzdrževati, ker so prišli voli najboljših kvalitete iz Hrvatskega vsled dragih transportnih sredstev predraga. Eksportne firme Predovič in Popovič bodo vzdrževale v lastni režiji, vsaka po eno dobro založeno stojnico za volovsko meso po 28 in 32 K. Firme: Jesih,

Marčan, Toni in Košenina bodo skupno vzdrževale tudi eno, enako stojnico. Na ta način bo krit velik del uporabe govejega mesa po nizki cni. Glede drugih mesarjev se bo določilo v sredo, dne 4. maja t. l. komisijonelo podlago za maksimiranje cen. Ostalega mesa vseh vrst je na trgu dovolj. Moka po 17.50 K kg št. 0. Zadnje čase se pojavlja v prometu zopet sumljiva krušna moka in sicer je navadno primešana ječmenova moka in moka stročnica. Stranke se prosi, naj vsak nakup količinj slabe moke takoj javijo. Preskrba Ljubljane z mlekom se bo v prihodnjih mesecih preuredila, ker doseženi sistem v higijenem in kakovostnem oziro absolutno ne odgovarja in je splošna kontrola silno otežkočena.

= **Rok za vlaganje ponudb** za prevzem tesarskih in kleparških del pri napravi nove strehe na stikalnici elektrarne v Zirovnici (glej razglas v 38. številki »Uradnega lista«) je podaljšan do 9. maja 1921 in se na ta dan ob 11. uri vrši pri gradbeni direkciji nova ponudna obravnava.

= **Izložbena okna.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 ima v svojih lokalih lepa izložbena okna, v kateri bi vzel v razstavo od obrtnikov razne izdelke. Ako želi kateri obrtnikov razstaviti v teh oknih svoje izdelke naj se obrne ustno ali pisмено na navedeni naslov, kjer bo prejel podrobnejše informacije.

= **Ilirija, lesna trgovska in industrijalna družba z o. z.** Obratni predmet družbe bo predvsem izvrševanje trgovine z lesom, izvrševanje industrije lesa in trgovina z vsakovrstnimi lesnimi izdelki. Družba ima sedež v Ljubljani, industrijski obrat pa se nahaja na Rodici pri Domžalah. Družabniki podjetja so gg. Fran Smon, Fran Urban in Fran Skerlep.

= **Uvoz Avstrije v našo državo.** Po službeni statistiki je znašal uvoz Avstrije na kontingentiranem blagu v našo državo l. 1919 316.400.000 avstrijskih kron, leta 1920 3.135.300.000, prve tri avstrijskih kron. skupno od prevrata 4.394.200.000 K. Računa se, da je uvoz na nekontingentiranem blagu skoro ravno tako velik.

= **Konferenca za ureditev prometa preko Mažarske** Te dni se bo vršila v Budimpešti konferenca, na kateri se bo razpravljalo vprašanje o ureditvi prometa iz Avstrije, Jugoslavije in Rumunije preko mažarskega ozemlja. Preko Barča bi zamogli prihajati kompletni tovorni vozovi, ki ne bi bili na Mažarskem podvrženi carini. Na ta način se skušala doseči razbremenitev proge Dunaj-Maribor.

= **Preureditev potovanja s simplom** ekspresom. Od 5. do 7. maja se bo vršila v Stresi v Italiji že v drugi mednarodna konferenca, ki se bo bavila z ureditvijo prometa s simplonskim ekspresom. Vpeljati se nameravajo še vozovi II. in III. razreda, kar bi znatno olajšalo potovanje.

= **Čuvajte se mažarskega denarja.** Dunajski denarni zavodi so sklenili, da ne bodo zamenjavali mažarskega denarja, dokler ne bodo izdane nove novčnice, ker jo v prometu jako mnogo falzifikatov. Radi tega dunajska borza tudi ne notira več mažarske valute.

= **Protest proti visokim telefonskim pristojbinam.** Osejški trgovci in industrijalci so sklicali za 4. maja protestno zborovanje proti nameravanemu povišanju telefonskih pristojbin. Za slučaj, da se povišanje izvede, groze, da bodo vsi odpovedali telefon.

= **Polovična carina za uvoz blaga za ruske begunce.** Gospodarsko finančni odbor ministrov je sklenil, da se plača za potrebščine, ki se uvažajo za preskrbo ruskih beguncev, polovična carina.

Borza 30. aprila

Praga. Devize: Berlin 112 — 113.50 Zürich 1301 — 1304, Milan 353 — 355, Pariz 575.50 — 578.50, London 293.50 — 295.50, Newyork 74 — 75, Beograd 205.50 — 207.50, Bukarešta 118.25 — 119.75, Sofija 86.50 — 87.50, Dunaj 10.675 — 11.675, Varšava 8.20 — 9.20, Zagreb 51.50 — 52.125, Budapest 31.875 — 32.875. Valute: Nemške marke 112 — 113.50, švic. franki 1296 — 1299, ital. lire 350 — 352, franc. franki 572.50 — 575.50, angleški funti 291.50 — 293.50, dolarji 73.50 — 74.50, jugoslov. dinarji 199 — 201, romun. lei 118.25 — 119.75, bolgarski lei 82.75 — 83.75, avstrijske krome 10.675 — 11.675, poljske marke 8.20 — 9.20.

Zürich. Berlin 8.65, Newyork 571, London 22.57, Pariz 44.25, Milan 27.15, Praga 7.70, Budimpešta 2.525, Zagreb 4, Varšava 0.68, Dunaj 1.476, avstrijske žigosane krome 0.94.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem									
Dan	Čas opazovanja	Temperatura v senci	Stanje neba	Barometar v mm	Temperatura na 1 m	Temperatura na 2 m	Vetrovi	Nabo	Padačina v mm
30. april	7. ur	784.7	3-1						
	14. ur	784.6	14-3						
	21. ur	734.3	10-5						

Srednja vsotrajnja temperatura 10.9, normalna 12.3
Vremenska napoved: deževno vlt. vreme.
Solnce vzhaja ob 4:47 zahaja ob 19:03

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij »Jutra«
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Zlatorog

Dokazano je, da je importirano, inozemsko milo mnogo dražje, kakor domače

„ZLATOROG-MILO“

zategadelj rabite v svojih potrebsčinah edinole to milo.

717 10-2

Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko:
R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.

Zlatorog

Meblirano sobo išče dobro situiran, miren ljubljane. Cenjene ponudbe pod „Soliden“ na upravo „Jutra“.

Trgovski sotrudenik, modne, manufakturne ali galanterijske stroke, boljše moč, ki ima tudi zmožnost in veselje za aranžiranje izložb, se pod zelo dobrimi pogoji **takoj sprejme** v mestu na Stajerskem. Ponudbe na upravo „Jutra“.

!! Parkete !! Hrastove in bukovne desice ima vedno v zalogi. Prevzema polaganje in popravila starih podov, kakor tudi vsa mizararska dela. Delo solidno.

Ciril Primožič mizarstvo in parkete 10-1
Trnovski pristan 4.

G. F. Jurásek uglaševalec glasovirjev v Ljubljani
Wolfsova ulica 12.
Izvajam uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev posebno strokovno, točno in ceno. 435 52-25

STAMPILJE Iz kavčuka
CIRIL SITAR Ljubljana
St. Petra cesta 13

Gostilničarji, pozor! Valed ugodnega nakupa ponudimo iz naše kleti v Brežicah pristna, dobra

vina iz tukajšnjih goric Bizeljsko, Sromlje, Pišce itd., rdeče po K 15— do K 18— in belo po K 16— do K 18— franko Brežice. V slučaju potrebe posodimo sode proti kavčiji. 677 3-3
„GLOBUS“, trgovska dr. 2 o. z. Brežice ob Savi.

STAMPILJE GRAVEUR
ANT. ČERNE Ljubljana
Dvorini trg 1

Polnogumijasti obroči: za tovarno avtomobile
Pneumatiko za kolesa in avtomobile
Kolesa
Avtomobili najceneje 585 5
J. GOREC, Ljubljana
Gosposvetska cesta 14.

Ruska mehanična delavnica in ključavničarstvo
„JAKORJ“
Montaža raznih strojev, remonta avtomobilov, motociklov in koles (biciklov), poljedelskih strojev in ključavničarska dela.
Naročila se sprejemajo.
Odgovorna dela pod nadzorstvom ruskega inženirja. 5-1
Ljubljana, Karel Kotnikova ul., Ledina.

TRIGLAV sladne kavo, kavine, konserve s sladkorjem, kavine, konserve brez sladkorja, marmelado 660 13-4
nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini
Delniška družba „Triglav“ tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.
Kupuje tudi tozadevne sirovine.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inseriraj v „Jutru“

Imam v zalogi 698 3-2
prima domačo svinjsko mast kakor tudi prekajeno slanino in trebušno meso (Kaiserfleisch). Razpošiljam po najnižjih dnevnih cenah, **Jos. Primo**, mesar in prekajevalec, Ljubljana.

Obvestilo. Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. **Turistovski čevlji domačega izdelka.** 634 7

Ant. in Jož. Brajer-Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica **IVAN BRICELJ**, Dunajska cesta 16, se priporoča. Izvrtitev točna, cene zmerno. 53 52-34

Družabnika za povečanje dobro vpeljane stare agenture se išče. 740
Ponudbe pod šifro „AKL“ na Anončno ekspedicijsko **Al. Matelič**, Ljubljana.

COLONIALE OLANDESE, TRST oddaja

20.000 kg l' angleškega kristalnega boraksa v vrečah, brutto per netto franko zacarinjeno od skladišča Ljubljana po **lir 5— za kg.**
Pri prevzemu najmanj 1000 kg po **lir 4.80 za kg.** 742 2-2
Vpraša se pri **Jadranski banki, podružnici Ljubljana**, komisijski oddelek.

Medić, Rakovec & Zankl prej **A. Zankl sinovi.**

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavni: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizararski klej, pleskarski, slikarski in mizararski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 657 40-3

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode.
„MERAKL“. Emailni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Ure, zlatnino in srebrnino 161
kupite najceneje pri tvrdki 52-33
Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

Nova dvokolesa, različne pnevmatike, šivalni stroji in vsake vrste deli po ceni pri **Batjelu, Ljubljana, Stari trg 28.** Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. **Mehanična delavnica Karlovička** cesta št. 4. 278 12-12

JULIO MEINL D. D.

KAVA 712 3-2
ČAJ
KAKAO
Centrala: **ZAGREB**,
ZAGREB: Duga ulica 6.
LJUBLJANA: Aleksandrova c. 1.
MARIBOR: Gosposka ulica 7.
PECUH: Kraljevska ulica 19.

Kontoristinija, boljše moč, zmožna slovenske in nemške stenografije in drugih kontorskih del, se pod zelo dobrimi pogoji **takoj sprejme** v mestu na Stajerskem. Ponudbe na upravo „Jutra“.

Svicioarske ure, zlatnino in srebrnino nudi strokovni urar **F. Korošec, Sv. Florijana ulica 31.** Vsako popravilo se izvrši vestno z garancijo. Staro zlato in srebro se vzame v zameno. 227 52-32

Za javno skladišče in spedijsko podjetje se išče 713 2-2

zmožen vodja.
Gremij trgovcev, Celje.

Veliko tovarniško podjetje na Gorenjskem sprejme spretno izvežbano

stenografinjo in strojepisko

ki zna perfektno slovensko in nemško v govoru in pisavi.
Ponudbe z navedbo dosedanje prakse, osebnim popisom ter zahtevami ob prostem stanovanju, kurjavi in razsvetljavi na upravnishvo „Jutra“ pod značko „Spretnost“.

Kavarna Leon, Ljubljana, Stari trg št. 30
vsak dan ob 9. uri zvečer 576 10-10
damski koncert.

Vsakemu potniku, ki namerava potovati v Ameriko, se priporoča, da se, ako se hoče izogniti nepotrebnih potov in stroškov, pravočasno potrdi zaradi teh pojasnil.
COSULICH-LINE, paroplovna družba v Trstu
prevaža potnike v južno in severno Ameriko z najmodernejšimi brzoparniki redno trikrat mesečno. Pojasnila daje in prodaja vozne liste **Simon Kmetec**, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26. 714 37-2

Tekstilne trgovine, pozor!

Od 2. do 3. maja se bo pri **spediterju Ransingerju v Ljubljani** prodajalo

55 zabojev prima čeških tkanin

po najnižjih cenah:
10.000 m kanafasa, 120 cm šir.; 2500 m cefirja in oksforda za srajce 78 cm; 700 m prima grizeta, barvastega in belega, 120 cm; 1000 m belega damasta, 120 cm; 90/135 cm, tkanine: polplatno, rjuha, žepni robci, brišče itd. — Lastnik bo od 1. do 3. maja z vzorci v grand hotelu Triglav v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

I. Hruška.

M. Kuštrin
Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne avtomobile tovarne **Walter Martiny**. Avtogaraže in avtomobilne s stiskalnice za montiranje gumijevih obročev pod vodstvom inženirja v centrali. Ljubljana, Rimska cesta 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov. 543 26-4
Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Podružnice: Ljubljana, Dunajska c. 20, tel. št. 470. Maribor, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133. Beograd, Knez Mihajlova ul. 3.

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Otvoritev dolensjske podružnice.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani naznanja, da otvori s 1. majem t. l. svojo

podružnico v Novem mestu

v hiši trgovca g. **Alfonza Oblaka**, na Glavnem trgu. Podružnica se bo bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Upravni svet.